

Budżety gospodarstw domowych w województwie świętokrzyskim w 2021 r.

13.10.2022 r.

W 2021 r. odnotowano poprawę warunków materialnych gospodarstw domowych

8,0%

Wzrost przeciętnego miesięcznego dochodu rozporządzalnego na 1 osobę w gospodarstwie domowym r/r

W 2021 r. pomimo nadal trwających ograniczeń związanych z pandemią COVID-19 odnotowano poprawę sytuacji materialnej gospodarstw domowych w województwie świętokrzyskim. W porównaniu z rokiem poprzednim zarówno osiągnięte dochody, jak i ponoszone wydatki były wyższe. Wzrosła nadwyżka dochodów nad wydatkami, co dało gospodarstwom domowym większe możliwości oszczędzania.

Badanie budżetów gospodarstw domowych pełni ważną rolę w ocenie poziomu życia ludności. Jest nie tylko jedynym źródłem informacji o dochodach, wydatkach i spożyciu ilościowym żywności, dostarcza także danych o wyposażeniu gospodarstw domowych w dobra trwałe użytkowania. W 2021 r. (podobnie jak rok wcześniej) z powodu pandemii COVID-19 i wprowadzanych różnego typu ograniczeń w ciągu roku, zmieniono dotychczasowy sposób zbierania informacji od respondentów - z wywiadu bezpośredniego na wywiad telefoniczny.

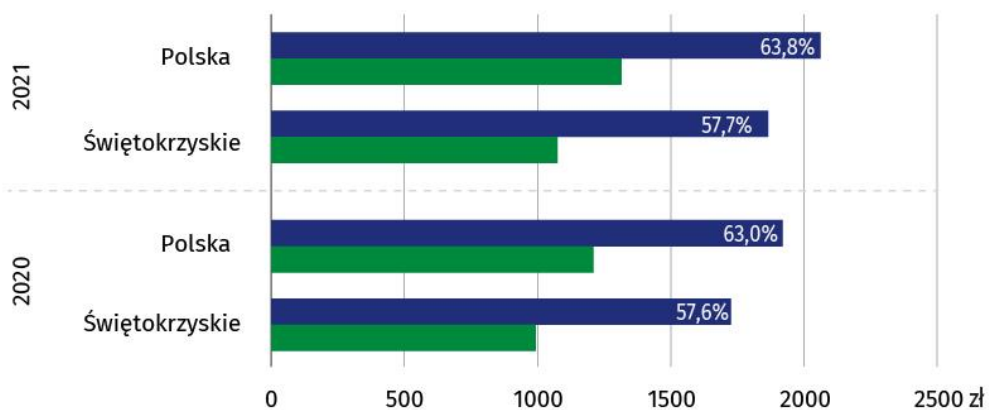
Tablica 1. Informacje ogólne o gospodarstwach domowych

Wyszczególnienie		Świętokrzyskie	Polska
Liczba zbadanych gospodarstw domowych	2020	1158	33529
	2021	1132	30867
Przeciętna liczba osób w gospodarstwie domowym	2020	2,73	2,61
	2021	2,64	2,55
w tym			
pracujących	2020	1,06	1,07
	2021	1,11	1,07
pobierających świadczenia społeczne	2020	0,97	0,84
	2021	0,88	0,82
w tym			
emerytury lub renty	2020	0,82	0,74
	2021	0,75	0,72
pozostających na utrzymaniu	2020	0,65	0,65
	2021	0,62	0,62

W 2021 r. w województwie świętokrzyskim badaniem budżetów objęto 1132 gospodarstwa domowe, co stanowiło 3,7% wszystkich gospodarstw zbadanych w kraju. Przeciętna liczba osób w gospodarstwie domowym wyniosła 2,64 (w kraju 2,55).

W zbadanych gospodarstwach pracujący stanowili 42,0% ogółu osób, pobierający świadczenia z ubezpieczeń społecznych i pozostałych świadczeń społecznych – 33,4%, a pozostający na utrzymaniu – 23,7%. Pozostałe 0,9% to osoby posiadające inne źródła utrzymania.

Wykres 1. Budżety gospodarstw domowych

Przeciętne miesięczne na 1 osobę:

■ dochody rozporządzone ■ wydatki □ % Udział wydatków w dochodzie

Dochody i wydatki

Podstawową kategorią ekonomiczną mającą decydujący wpływ na warunki życia gospodarstwa domowego jest dochód rozporządzalny, który przeznaczany jest na wydatki oraz przyrost oszczędności.

W 2021 r. przeciętne gospodarstwo domowe w województwie świętokrzyskim rozporządzało miesięcznym dochodem wynoszącym 1864,63 zł na osobę. Jego wartość zwiększyła się o 8,0% (o 137,71 zł) w stosunku do poziomu dochodu sprzed roku i była o 9,6% (o 197,50 zł) niższa od przeciętnego dochodu rozporządzalnego w kraju (2061,93 zł).

W porównaniu z 2020 r. w ujęciu kwotowym wzrósł jedynie dochód z pracy najemnej – o 123,14 zł (o 14,2%) oraz z pracy na własny rachunek – o 48,11 zł (o 48,7%). Zmniejszyły się natomiast dochody z pozostałych źródeł. Najbardziej z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie – o 18,37 zł (o 18,6%) i pozostałe dochody – o 7,49 zł (o 26,9%).

Dochód rozporządzalny, choć wzrósł nominalnie o 8,0% w skali roku, to nadal był wyraźnie niższy od wartości średniej krajowej (o 9,6%)

Tablica 2. Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwach domowych w 2021 r.

Wyszczególnienie	Świętokrzyskie			Polska	
	w zł	2020=100	Polska=100	w zł	2020=100
Dochód rozporządzalny	1864,63	108,0	90,4	2061,93	107,4
w tym dochód do dyspozycji	1830,59	107,9	90,9	2014,61	107,5
w tym:					
z pracy najemnej	988,07	114,2	90,5	1091,96	107,3

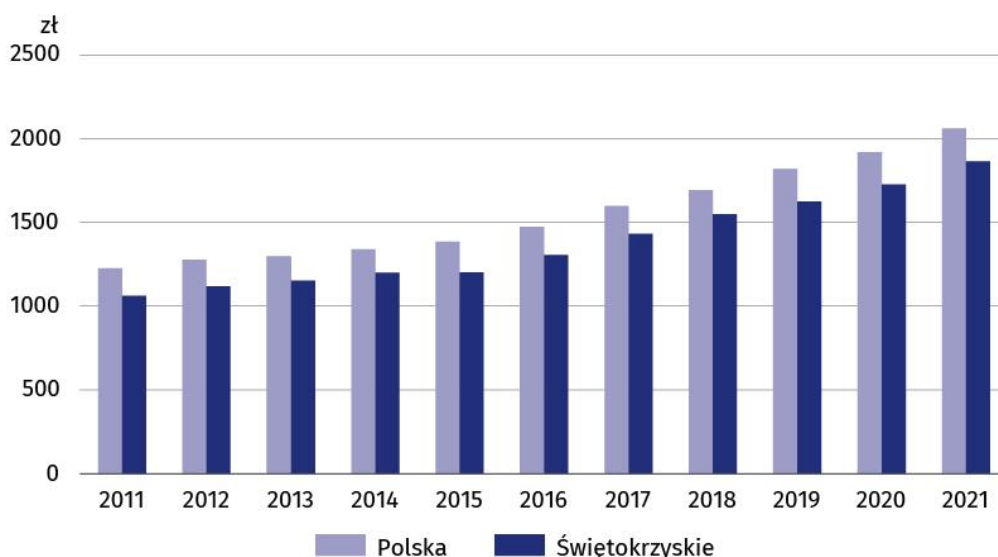
Tablica 2. Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwach domowych w 2021 r. (dok.)

Wyszczególnienie	Świętokrzyskie			Polska	
	w zł	2020=100	Polska=100	w zł	2020=100
z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie	80,43 ^a	81,4	116,9	68,78 ^a	108,2
z pracy na własny rachunek	146,87 ^a	148,7	71,1	206,62	118,8
ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych	479,21	99,1	97,1	493,38	107,5
z pozostałych świadczeń społecznych	148,17	97,3	94,4	156,91	98,1
pozostałe dochody	20,31 ^a	73,1	53,8	37,72	100,3
w tym dary	15,93 ^a	81,5	53,0	30,05	92,4

a Błąd względny szacunków przekracza 10%.

Dynamika przyrostu dochodu rozporządzalnego w skali roku w województwie była wyższa niż w Polsce (odpowiednio 8,0%, wobec 7,4%). Wartość dochodu rozporządzalnego na 1 osobę w województwie świętokrzyskim osiągnęła w 2021 r. 90,4% średniej krajowej. Niższą relację odnotowano w województwach: pomorskim, podkarpackim i opolskim (odpowiednio: 89,0%, 82,6% i 82,0% średniej krajowej).

Wykres 2. Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwach domowych

Struktura dochodu rozporządzalnego w świętokrzyskich gospodarstwach domowych z poszczególnych źródeł w ciągu ostatniego roku nie uległa zasadniczej zmianie. Największy udział miały dochody z pracy najemnej – 53,0% (w kraju tyle samo) oraz ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych – 25,7% (w kraju 23,9%). Udział dochodów z pozostałych świadczeń społecznych był o 0,3 p.proc. wyższy niż średnio w kraju i osiągnął 7,9%, natomiast z pracy na własny rachunek był o 2,1 p.proc. niższy niż przeciętnie w kraju i wyniósł 7,9%.

W porównaniu z dochodami gospodarstw domowych osiągniętymi w 2020 r. zwiększył się udział dochodów z pracy najemnej (o 2,9 p.proc.) i na własny rachunek (o 2,2 p.proc.). Zmniejszył się natomiast udział dochodów ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych (o 2,3 p.proc.), z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie (o 1,4 p.proc.), z pozostałych świadczeń społecznych (o 0,9 p.proc.) oraz z pozostałe dochody (o 0,5 p.proc.).

Dochód rozporządzalny pomniejszony o pozostałe wydatki (m.in. kwoty przekazane innym gospodarstwom domowym i instytucjom niekomercyjnym, w tym dary, odszkodowania za wyrządzone szkody, niektóre podatki, składki na ubezpieczenia społeczne płacone samodzielnie przez podatnika) jest dochodem do dyspozycji, który gospodarstwa domowe przeznaczają na wydatki na zakup towarów i usług konsumpcyjnych oraz przyrost oszczędności. Dochód do dyspozycji przypadający na 1 mieszkańca województwa świętokrzyskiego wyniósł w 2021 r. średnio 1830,59 zł i wzrost w stosunku do 2020 r. o 134,09 zł (o 7,9%), ale był niższy niż w kraju o 184,02 zł (o 9,1%). Z kolei przyrost oszczędności w 2021 r. był o 7,3% wyższy od osiągniętego rok wcześniej i wyniósł 754,09 zł na 1 mieszkańca województwa.

W 2021 r. przeciętne gospodarstwo domowe w województwie świętokrzyskim wydawało miesięcznie – w przeliczeniu na 1 osobę – 1076,50 zł. Wydatki w województwie były niższe od przeciętnych wydatków w kraju o 239,59 zł (o 18,2%). W porównaniu z rokiem poprzednim przeciętne miesięczne wydatki na 1 osobę w świętokrzyskim gospodarstwie były wyższe o 8,3%. Największy wzrost odnotowano w grupach wydatków na: odzież i obuwie (o 21,5%), wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego (o 16,6%) oraz transport (o 12,2%). W ujęciu rocznym zmniejszyły się jedynie wydatki na edukację (o 1,2%).

Dochód do dyspozycji przypadający na 1 mieszkańca wzrósł o 7,9% w skali roku, ale był o 9,1% niższy niż w kraju

Przeciętne miesięczne wydatki na 1 osobę w świętokrzyskim gospodarstwie wzrosły w skali roku o 8,3%, natomiast w kraju o 8,8%

Tablica 3. Przeciętne miesięczne wydatki na 1 osobę w gospodarstwach domowych w 2021 r.

Wyszczególnienie	Świętokrzyskie			Polska	
	w zł	2020=100	Polska =100	w zł	2020=100
Wydatki ogółem	1076,50	108,3	81,8	1316,09	108,8
w tym towary i usługi konsumpcyjne ^a	1042,45	108,2	82,2	1268,76	108,9
w tym					
żywność i napoje bezalkoholowe	327,38	105,6	94,2	347,37	103,8
napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	27,21	110,5	75,2	36,16	104,0
odzież i obuwie	51,31	121,5	88,5	57,95	115,8
użytkowanie mieszkania lub domu i nośniki energii	203,31	108,3	81,5	249,61	109,8
wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	71,23	116,6	96,7	73,65	106,5
zdrowie	57,06	104,6	77,4	73,69	115,1
transport	103,60	112,2	83,8	123,57	115,9
łącznie ^b	53,25	108,6	84,6	62,98	105,9
rekreacja i kultura	49,56	110,0	62,3	79,55	114,5

Tablica 3. Przeciętne miesięczne wydatki na 1 osobę w gospodarstwach domowych w 2021 r. (dok.)

Wyszczególnienie	Świętokrzyskie			Polska	
	w zł	2020=100	Polska =100	w zł	2020=100
edukacja	7,65 ^c	98,8	51,3	14,92	121,7
restauracje i hotele	28,70	104,5	53,0	54,13	116,5
pozostałe towary i usługi	61,57	100,9	77,9	79,00	106,2

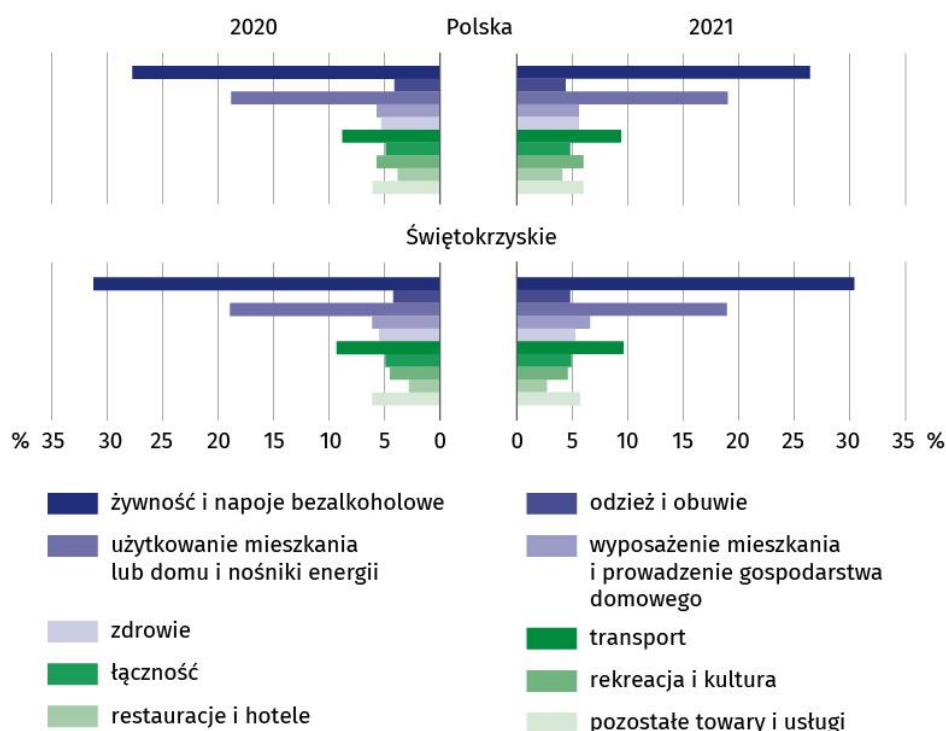
a łącznie z kieszonkowym nieuwzględnionym w podziale według rodzajów wydatków. b łącznie z wydatkami za usługi internetowe. c Zjawisko zaistniało w liczebności większej lub równej 20, ale mniejszej niż 50 przypadków z próby.

W 2021 r. w strukturze wydatków dominowały te związane z zakupem towarów i usług konsumpcyjnych (96,8%, o 0,1 p.proc. mniej niż rok wcześniej), w tym najistotniejszą grupę stanowiły wydatki na żywność i napoje bezalkoholowe, na które gospodarstwa domowe przeznaczały przeciętnie 30,4% ogółu wydatków (o 0,8 p.proc. więcej niż w 2020 r.). Znaczącą grupą wydatków były opłaty ponoszone z tytułu użytkowania mieszkania lub domu i nośniki energii – w analizowanym okresie stanowiły one przeciętnie 18,9% ogółu wydatków (tyle samo rok wcześniej).

Struktura wydatków świętokrzyskich gospodarstw domowych nie odbiegała znacząco od obserwowanej w kraju. Największe różnice odnotowano w wydatkach na żywność i napoje bezalkoholowe (udział w województwie był o 4,0 p.proc. wyższy niż przeciętnie w kraju) oraz wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego (udział wyższy o 1,0 p.proc.). Niższy natomiast był udział wydatków na rekreację i kulturę oraz restauracje i hotele (po 1,4 p.proc.).

W strukturze wydatków dominowały wydatki na zakup towarów i usług konsumpcyjnych, w tym przede wszystkim na żywność i napoje bezalkoholowe

Wykres 3. Udział wybranych przeciętnych miesięcznych wydatków na 1 osobę w gospodarstwach domowych w wydatkach ogółem

Spożycie ilościowe żywności

Wyniki badania budżetów gospodarstw domowych są istotnym źródłem informacji o ilości żywności zakupionej lub pozyskanej w inny sposób przez gospodarstwo domowe (z własnego gospodarstwa rolnego, działki pracowniczej, otrzymanej w darze, itp.).

W odniesieniu do 2020 r. wyraźnie zmniejszyło się spożycie warzyw (o 9,6 %, w tym ziemniaków o 19,4%) i mleka (o 8,8%). Wzrosło natomiast najbardziej spożycie na osobę soków owocowych i warzywnych (o 19,3%) oraz ryb i owoców morza (o 4,2%).

W porównaniu z przeciętnym spożyciem w kraju w województwie świętokrzyskim odnotowano większe spożycie na osobę m.in.: cukru - o 40,0%, mięsa o 18,1%, w tym mięsa surowego o 20,5% (w tym drobiu o 26,2%). Zdecydowanie mniejsze było natomiast spożycie takich produktów jak: sery i twarogi (o 15,5%), owoce (o 12,7%) oraz masło (o 12,5%).

W województwie świętokrzyskim odnotowano największe w kraju spożycie na 1 osobę w gospodarstwie domowym: drobiu, jaj oraz pieczywa

Tablica 4. Przeciętne miesięczne spożycie niektórych artykułów żywnościowych na 1 osobę w gospodarstwach domowych w 2021 r.

Wyszczególnienie	Jednostka miary	Świętokrzyskie			Polska	
		spożycie	2020 =100	Polska=100	spożycie	2020 =100
Pieczywo i produkty zbożowe	kg	5,87	96,5	113,5	5,17	97,4
w tym pieczywo ^a	kg	3,08	93,9	115,4	2,67	97,1
Mięso	kg	5,87	103,3	118,1	4,97	97,6
w tym mięso surowe	kg	3,41	103,3	120,5	2,83	97,6
w tym drób	kg	1,83	97,3	126,2	1,45	93,5
w tym wędliny i inne przetwory mięsne ^b	kg	2,08	104,0	108,9	1,91	97,4
Ryby i owoce morza ^c	kg	0,25	104,2	89,3	0,28	103,7
Mleko ^d	l	2,91	91,2	100,3	2,90	94,8
Jogurty	kg	0,53	101,9	91,4	0,58	101,8
Sery i twarogi ^e	kg	0,82	103,8	84,5	0,97	102,1
Jaja	szt.	12,47	101,7	115,5	10,80	97,8
Oleje i tłuszcze	kg	1,05	94,6	102,9	1,02	94,4
w tym masło	kg	0,28	103,7	87,5	0,32	100,0
Owoce	kg	3,45	97,7	87,3	3,95	102,3
Warzywa	kg	7,75	90,4	104,3	7,43	96,2
w tym ziemniaki	kg	2,97	80,6	113,0	2,47	92,2
Cukier	kg	1,05	100,0	140,0	0,75	89,3
Kawa, herbata i kakao	kg	0,26	96,3	104,0	0,25	100,0

Tablica 4. Przeciętne miesięczne spożycie niektórych artykułów żywnościowych na 1 osobę w gospodarstwach domowych w 2021 r. (dok.)

Wyszczególnienie	Jednostka miary	Świętokrzyskie			Polska	
		spożycie	2020 =100	Polska=100	spożycie	2020 =100
Wody mineralne i źródlane	l	5,46	102,6	92,1	5,93	101,7
Soki owocowe i warzywne	l	1,08	119,3	92,1	1,14	102,7

a Bez pieczywa chrupkiego, tostowego i pieczywa cukierniczego. b Łączne z wyrobami garmażeryjnymi, bez przetworów podrobowych. c Bez marynat, przetworów ze zwierząt morskich i stódkowodnych, wyrobów garmażeryjnych i panierowanych, bez konserw rybnych. d Bez zagęszczonego i w proszku. e Bez słodkich serków.

Wyposażenie w przedmioty trwałego użytku

Poziom wyposażenia w dobra trwałego użytkowania przyjmuje się za miarę zaspokojenia potrzeb materialnych.

W 2021 r. podobnie jak w roku poprzednim powszechnie występującymi dobrami trwałego użytkowania w gospodarstwach domowych były urządzenia takie jak: odbiornik telewizyjny, telefon komórkowy oraz pralka automatyczna. Urządzenie z dostępem do Internetu posiadało 82% gospodarstw domowych, a 77% smartfon.

Na przestrzeni ostatniego roku najbardziej wzrósł odsetek gospodarstw posiadających urządzenie do odbioru telewizji satelitarnej lub kablowej (o 9,1 p.proc.) oraz smartfon (o 5,5 p.proc.). W największym stopniu zmniejszył się natomiast udział gospodarstw dysponujących sprzętem do odbioru, nagrywania i odtwarzania dźwięku (o 10,0 p.proc.) oraz rowerem (o 4,7 p.proc.).

W porównaniu do kraju w województwie świętokrzyskim odnotowano większy odsetek gospodarstw domowych wyposażonych m.in. w: odbiornik telewizyjny (o 3,6 p.proc.), pralkę automatyczną (o 1,4 p.proc.) i telefon komórkowy (o 0,7 p.proc.). Mniejszy niż średnio w kraju był udział gospodarstw posiadających: zmywarkę (o 12,2 p.proc.), rower (o 4,9 p.proc.) oraz kuchenkę elektryczną z płytą ceramiczną, indukcyjną (o 4,6 p.proc.).

Wyniki badania gospodarstw domowych wskazują na coraz lepszy standard życia w województwie świętokrzyskim w zakresie wyposażenia w dobra trwałego użytkowania

Tablica 5. Gospodarstwa domowe wyposażone w niektóre przedmioty trwałego użytkowania^a

Wyszczególnienie	Świętokrzyskie		Polska	
	2020	2021	2020	2021
	w % ogółu gospodarstw domowych			
Pralka automatyczna	95,3	96,1	95,1	94,7
Zmywarka do naczyń	31,5	35,4	45,7	47,6
Kuchenka mikrofalowa	61,6	63,3	64,6	63,8
Kuchenka elektryczna z płytą ceramiczną, indukcyjną	13,6	12,5	17,9	17,1
Sprzęt do odbioru, nagrywania i odtwarzania dźwięku ^b	70,2	60,2	62,5	59,8
Odbiornik telewizyjny	98,8	99,5	95,6	95,9

Tablica 5. Gospodarstwa domowe wyposażone w niektóre przedmioty trwałego użytkowania^a (dok.)

Wyszczególnienie	Świętokrzyskie		Polska	
	2020	2021	2020	2021
	w % ogółu gospodarstw domowych			
Urządzenie do odbioru telewizji satelitarnej lub kablowej	52,3	61,4	62,5	63,1
Urządzenie z dostępem do Internetu ^c	78,6	82,1	85,1	86,1
Telefon komórkowy	97,4	99,3	98,1	98,6
w tym smartfon	71,3	76,8	79,0	80,7
Komputer osobisty	71,5	70,9	76,6	75,4
w tym laptop, tablet	63,3	63,4	66,9	66,5
Drukarka	36,1	35,0	38,4	37,7
w tym drukarka wielofunkcyjna	24,8	25,4	26,9	27,5
Rower (bez dziecięcego)	61,8	57,1	61,0	62,0
Samochód osobowy	72,7	71,2	71,4	72,3

a Opracowano według stanu na końcu poszczególnych kwartałów. b Obejmuje: radio, radiomagnetofon, radio z odtwarzaczem płyt kompaktowych lub radiomagnetofon z odtwarzaczem płyt kompaktowych, wieżę. c Obejmuje urządzenia umożliwiające połączenie z Internetem poprzez np. komputer stacjonarny, laptop, telewizor, smartfon.

Subiektywna ocena sytuacji materialnej gospodarstw domowych

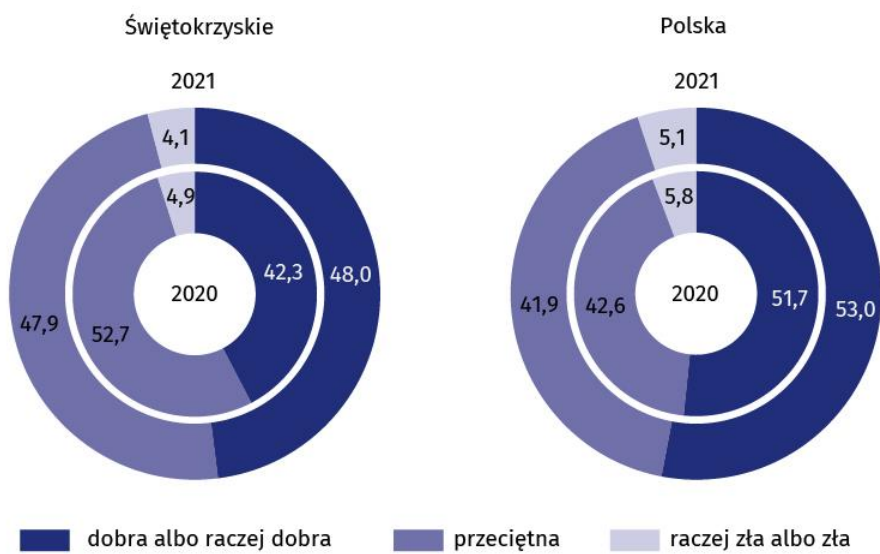
Subiektywna ocena sytuacji materialnej gospodarstw domowych w województwie świętokrzyskim uległa poprawie.

W 2021 r. 48,0% gospodarstw domowych postrzegало swoją sytuację materialną jako dobrą albo raczej dobrą (w Polsce 53,0%), a 4,1% jako raczej złą albo złą (w kraju 5,1%). Jako przeciętną swoją sytuację oceniło 47,9% gospodarstw (dla Polski średnia wyniosła 41,9%).

W województwie świętokrzyskim w skali roku nastąpił wzrost odsetka gospodarstw domowych oceniających swoją sytuację jako dobrą albo raczej dobrą - o 5,7 p.proc. (w Polsce o 1,3 p.proc.), przy jednoczesnym spadku postrzegających ją jako raczej złą albo złą o 0,8 p.proc. (w kraju o 0,7 p.proc.). Zmniejszył się również udział gospodarstw określających swoją sytuację jako przeciętną o 4,8 p.proc. (dla Polski spadek wyniósł 0,7 p.proc.).

W skali roku odnotowano wzrost odsetka gospodarstw domowych oceniających swoją sytuację jako dobrą albo raczej dobrą

Wykres 4. Subiektywna ocena sytuacji materialnej gospodarstw domowych (w %)

W przypadku cytowania danych Głównego Urzędu Statystycznego prosimy o zamieszczenie informacji: „Źródło danych GUS”, a w przypadku publikowania obliczeń dokonanych na danych opublikowanych przez GUS prosimy o zamieszczenie informacji: „Opracowanie własne na podstawie danych GUS”.

Opracowanie merytoryczne:
Urząd Statystyczny w Kielcach
p.o. Dyrektor Ewa Tomczyk
Tel: 41 249 96 02

Rozpowszechnianie:
Informatorium Statystyczne
Tel: 41 249 96 23

www.kielce.stat.gov.pl

[@Kielce_STAT](https://twitter.com/Kielce_STAT)

[@UrządStatystycznywKielcach](https://www.facebook.com/UrządStatystycznywKielcach)

Powiązane opracowania

[Budżety gospodarstw domowych w 2021 roku](#)

[Sytuacja gospodarstw domowych w 2021 r. w świetle wyników badania budżetów gospodarstw domowych](#)

Temat dostępny w bazach danych

[Bank Danych Lokalnych](#)

[STRATEG](#)

[Badanie BGD – warunki materialne ludności według województw](#)

Ważniejsze pojęcia dostępne w słowniku

[Budżet gospodarstwa domowego](#)

[Dochód do dyspozycji](#)

[Dochód rozporządzalny gospodarstwa domowego](#)

[Gospodarstwo domowe](#)

[Spożycie artykułów żywnościowych w gospodarstwie domowym](#)

[Subiektywna ocena sytuacji materialnej gospodarstw domowych](#)

[Wydatki gospodarstwa domowego](#)

[Wydatki na towary i usługi konsumpcyjne](#)

[Wyposażenie gospodarstw domowych](#)